

Revisionsberättelse för år 2021

Vårt uppdrag och ansvar:

Vi av kommunfullmäktige valda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits av kommunstyrelsen och nämnderna. Utsedda lekmannarevisorer har granskat kommunens bolag.

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivits i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och för återredovisningen till fullmäktige av hur de fullgjort uppdraget. *Vårt ansvar enligt kommunallagen* är att granska verksamhet, redovisning, intern kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Våra genomförda granskningar:

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, enligt av kommunfullmäktige fastställt revisionsreglemente och enligt god revisionssed i kommunal verksamhet. Vår granskning har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Granskningens omfattning, inriktning, förslag och synpunkter redovisas i vår bilaga.

Granskning enligt god ekonomisk hushållning:

Vi skall utifrån kommunallagens bestämmelser, om god ekonomisk hushållning, bedöma om resultatet i bokslutet är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som fullmäktige beslutat om.

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet. Samtliga fyra finansiella mål är uppfyllda. Årets resultat enligt resultaträkningen uppgår till 286,9 mnkr och balanskravsresultatet uppgår till 97,0 mnkr.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens rapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.

Vid ingången av år 2021 hade kommunen totalt 28,3 mnkr kvar att återställa avseende 2019 års underskott. I och med 2021 års balanskravsresultat har samtliga underskott från tidigare år reglerats inom de tre år som kommunallagen kräver.

Vi tillstyrker

att kommunstyrelsen, nämnderna och enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för år 2021.

att kommunens årsredovisning för år 2021 godkänns.

Danderyd 25 april 2022

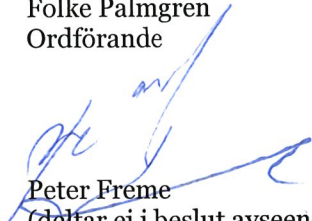
Folke Palmgren
Ordförande

Sivert Svärling

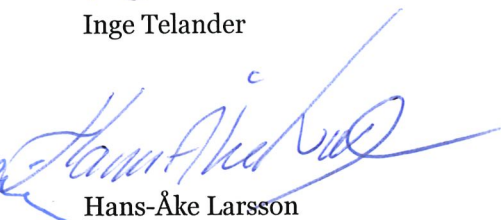
Inge Telander

Peter Freme
(deltar ej i beslut avseende
socialnämnden)

Christina Hermelin

Hans-Åke Larsson

Danderyds kommun

Kommunrevisorer

Bilaga till revisionsberättelse 2021

1.1 Inledning

Vi kommunrevisorer har kommunfullmäktiges uppdrag att granska kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet och pröva om den sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi skall också granska om kommunens räkenskaper är rättvisande och om den kontroll som sker är tillräcklig.

Vi har haft åtta sammanträden under året. Kommunens revisorer är Folke Palmgren (ordförande), Sivert Svärling, Inge Telander, Peter Freme, Christina Hermelin och Hans-Åke Larsson. Vi biträds av PwC.

I Sveriges Kommuner och Landstings skrift God revisionssed i kommunal verksamhet 2018 anges att granskningen skall vara så omfattande att revisorerna årligen kan pröva och uttala sig om ansvarstagandet för samtliga revisionsobjekt, det vill säga styrelser, nämnder och beredningar. Revisionens omfattning anges som följande:

- **Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt;** bland annat att verksamhetens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt andra föreskrifter som gäller för verksamheten och att verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- **Om räkenskaperna är rättvisande;** att redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning samt att delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.
- **Om den interna kontrollen inom nämnderna är tillräcklig;** att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv, att informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig samt att de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

I denna bilaga vill vi framföra några mer allmänna synpunkter och kortfattat redovisa de granskningar som genomförts under revisionsåret 2021. Granskningarna finns presenterade i separata rapporter som dels finns i kommunens diarium dels på revisorernas hemsida. Vårt uppdrag som lekmanrevisorer redovisas i en separat granskningsrapport för kommunens aktiebolag.

1.2 Kommunens verksamhet och ekonomi

Årets resultat enligt resultaträkningen uppgår till 286,9 mnkr och balanskravsresultatet uppgår till 97,0 mnkr. Enligt årsredovisningen 2021 innehåller förvaltningsberättelsen en balanskravsutredning i enlighet med LKBR. Årets resultat medför att kommunen kan reglera återstående delar av det negativa ackumulerade underskottet. Vid ingången av år 2021 hade kommunen totalt 28,3 mnkr kvar att återställa avseende 2019 års underskott. I och med 2021 års balanskravsresultat har samtliga underskott från tidigare år reglerats inom de tre år som kommunallagen kräver.

God ekonomisk hushållning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet i och med att samtliga fyra finansiella mål uppfylls. Vi bedömer, utifrån årsredovisningens rapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.

1.3 Granskningsarbete

1.3.1 Granskning av ansvarsutövande

Vi skall varje år uttala oss i frågan om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa. En viktig del i den årliga granskningen är att bedöma om styrelsens och nämndernas ansvarsutövande är tillfredsställande. Med ansvarsutövande avses aktiva åtgärder för att leda, styra, följa upp och kontrollera verksamhet och ekonomi. Ett effektivt ansvarsutövande förutsätter att det finns rutiner som stödjer styrelse/nämnd i dess arbete.

Underlag för vår bedömning i revisionsberättelsen för 2021 har varit:

- protokollsläsning/genomgång av handlingar för kommunstyrelsen och alla nämnder.
- möten med tjänstepersoner och nämndernas presidium samt fördjupade granskningsinsatser.
- en grundläggande granskning av styrelse och nämndernas aktiva åtgärder att styra, leda, följa upp och kontrollera verksamheten.

I vår grundläggande granskning konstaterar vi att det finns fastställda dokument för kommunstyrelsens och nämndernas styrning och ledning så som mål, budget och internkontrollplaner etc.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen och nämnderna har en löpande rapportering avseende ekonomi och verksamhet. Sammantaget bedömer vi att kommunstyrelsen och nämnderna i huvudsak har vidtagit tillräckliga åtgärder för att styra, följa upp, kontrollera och rapportera tilldelat uppdrag samt att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Vår bedömning är att kommunstyrelsens samt nämndernas ekonomiska resultat är förenligt med fastställda mål, förutom utbildningsnämnden där vi bedömer att resultatet delvis är förenligt med fastställda mål. Utbildningsnämnden redovisar en negativ budgetavvikelse om 3,2 mnkr, vilket inte är förenligt med tilldelad ram. Budgetavvikelsen understiger dock en procent av tilldelad ram.

1.3.2 Granskning av årsredovisningen

Granskning av årsredovisningen innebär i första hand att kontrollera att kommunens räkenskaper är rättvisande. Genomgång har skett av följande dokument:

- förvaltningsberättelse
- resultaträkning
- balansräkning
- kassaflödesanalys
- driftredovisning
- investeringsredovisning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

1.3.3 Granskning av delårsrapport

Vi bedömde att delårsrapporten i allt väsentligt upprättats enligt lagens krav och god revisionsred i övrigt. Bedömningen i delårsrapporten var att balanskravet skulle uppfyllas för år 2021. Vi noterade mindre, ej väsentliga avvikelser, mot lagens krav och god redovisningsred avseende redovisning av erhållet statsbidrag för god vård och omsorg. Kommunen redovisade bidraget som ett riktat statsbidrag (klassificeringsfel) och hade periodiserat intäkten vilket medförde att intäkterna per sista augusti var ca 13,4 mnkr för låga. Felet var inte så materiellt att det påverkade vår bedömning om rättvisande räkenskaper.

Kommunen prognostiserade ett resultat som var förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget för år 2021. Det prognostiserade resultatet var delvis förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget för år 2021. Vår samlade bedömning var således, utifrån delårsrapportens återrapportering, att det prognostiserade utfallet delvis är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning.

1.3.4 Förstudier inom socialnämnden och utbildningsnämnden

I syfte att kartlägga var de största riskerna och utmaningarna finns har revisorerna genomfört två förstudier, dels avseende socialnämnden, dels avseende utbildningsnämnden. Detta som ett led i revisionens interna arbete, i syfte att ge revisorerna underlag för att fatta beslut om var en fördjupad granskning är mest behövd utifrån den riskbild som framkommer i respektive förstudie. Parametrar som berörs i förstudierna är bl.a. verksamhetens förutsättningar och måluppfyllelse, kompetensförsörjning samt budgetföljsamhet. Utifrån genomförda förstudier beslutade revisionen att

genomföra två fördjupade granskningar, dels granskning av samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa, dels en uppföljande granskning av utbildningsnämndens ekonomistyrning.

1.3.5 Granskning av intern kontroll i redovisningsprocesser

Efter genomförd granskning är vår bedömning att kommunstyrelsen **inte i alla delar** tillsäkrat en tillräcklig intern kontroll i granskade redovisningsprocesser (bokslutsprocessen, intäktprocessen, inköpsprocessen samt löneprocessen).

Noterade brister i den interna kontrollen bedöms inte vara av sådan karaktär att det föreligger risk för väsentliga fel i de finansiella rapporterna i bokslutet. Vår bedömning är dock att rutiner för hantering av kundfakturerings behöver förtydligas samt att hanteringen av attestanter inte är ändamålsenlig. Genomförda kontroller avseende inköpsprocessen och leverantörsfakturor visar på avvikelser avseende attest och betalning.

Kommunstyrelsen rekommenderas att vidta åtgärder med anledning av granskningens resultat. Kommunstyrelsen föreslås prioritera säkerställande av en tillräcklig intern kontroll i inköpsprocess/hantering av leverantörsfakturor.

1.3.6 Granskning av samverkan kring barn och unga som riskerar att fara illa

Efter genomförd granskning bedömer vi att socialnämnden och utbildningsnämnden **inte helt** har säkerställt en ändamålsenlig styrning och tillräcklig intern kontroll avseende arbetet med barn och unga som riskerar att fara illa.

Utifrån genomförd granskning rekommenderas socialnämnden samt utbildningsnämnden att:

- säkerställa att strukturer, riktlinjer och rutiner är kända bland verksamheternas medarbetare.
- säkerställa kartläggning och analys av inkomna orosanmälningar för att urskilja eventuella samband och orsaker avseende till exempel orosanmälningar och personalens anmälningsbenägenhet för att kunna utvärdera huruvida rutinen för orosanmälan är tillräcklig.
- säkerställa att årliga informationsträffar genomförs på samtliga enheter, för att informera personal inom skolan om socialtjänstens arbete med barn och unga. Detta framstår som särskilt angeläget eftersom det beskrivs att tröskeln för att göra en orosanmälan är hög.
- ta del av information/utbildning avseende ansvaret för det förebyggande arbetet för barn och unga som riskerar att fara illa.
- bör utveckla en systematisk och strukturerad uppföljning, utvärdering och återrapportering med bäring på barn och ungas uppväxtvillkor/arbetet för barn och unga som riskerar att fara illa, vilket är en viktig förutsättning för att kunna vidta aktiva åtgärder.

1.3.7 Uppföljande granskning av utbildningsnämndens ekonomistyrning

Efter genomförd granskning bedömer vi att utbildningsnämnden i **allt väsentligt** har vidtagit åtgärder utifrån den tidigare granskningen samt att nämnden **delvis** har vidtagit tillräckliga åtgärder för en ekonomi i balans.

Utbildningsnämnden har behandlat den tidigare granskningen, samt lämnat yttrande till oss revisorer. Utifrån den uppföljande granskningen kan vi vidare konstatera att:

- Utbildningsnämnden har säkerställt att nämndens uppföljning sker i enlighet med beslutade rapporteringstillfällen.
- Nämnden har sett över behov av ytterligare nämndspecifika rutiner och riktlinjer.
- Nämnden fortsatt behöver prioritera arbetet med en ekonomi i balans för grundskolan inom egna regionen.
- Nämnden har beslutat om åtgärder för ekonomi i balans samt säkerställt uppföljning av dessa. De aktuella åtgärderna har dock ej fullt ut varit tillräckliga för att säkerställa en ekonomi i balans för år 2021. Nämnden redovisar en negativ avvikelse mot budget på 3,2 mkr för år 2021, vilket motsvarar mindre än 0,4 % av nämndens totala budgetram.

Utifrån genomförd granskning rekommenderas utbildningsnämnden att:

- Prioritera arbetet med ekonomi i balans inom grundskolans egen region.
- Säkerställt uppföljning och utvärdering av effekter utifrån reviderad resursfördelningsmodell.

1.4 Protokollsläsningen

Arbetsuppgiften består i att läsa protokoll och bilagor, dels från innehållsmässig dels från formell synpunkt. Vi har delat upp protokollsläsningen mellan oss och redovisat noteringar från läsningen vid våra revisionsmöten.

Vår uppfattning är att det är väsentligt att protokoll läggs ut på hemsidan för att alla medborgare kan läsa dem.

1.5 Granskning av kommunens bolag

Kommunens bolag, Djursholms AB och Studievägen Fastighets AB, har granskats av utsedda lekmannarevisorer. I granskningen har samplanering skett med bolagets auktoriserade revisor och kommunrevisionen. Granskningen har varit inriktad på att översiktligt bedöma rutiner för att styra, följa upp och kontrollera verksamheten. Sammantaget har bedömts att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen till övervägande del varit tillräcklig.

Lekmannarevisionsrapporterna för Djursholms AB och Studievägen Fastighets AB bifogas revisionsberättelsen.

1.6 Uppföljning samt dialog och kontakter

I revisionen sker löpande uppföljningar av frågor vilka initierats i samband med läsning av protokoll, information från personal och förtroendevalda inom kommunen eller från allmänheten. Dessa uppföljningar utgör även en viktig grund i revisionsplaneringen inför kommande år.

Vidare har vi, inom ramen för vårt uppdrag, haft möten med företrädare för kommunstyrelsen samt nämnderna. Vidare har vi träffat kommunfullmäktiges presidium vid möten under året.